

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA SOKOL A ZÁKLADNÍ ŠKOLA HANSPAULKA

1/2021

24. ročník

ZDARMA

CO ?
NAJDETE UVNITŘ ?

- Ivan Vyskočil ■ Václav Kopta ■ Petar Introvič ■
Katastr nemovitostí ■ Doba předcovidová
- Ze školy a od sv. Matěje ■
Sekat či nesekat? ■ Informace

Náš pan profesor Ivan Vyskočil

Na Hanspaulce mezi námi už dlouhá léta žije spisovatel, dramatik, pedagog a inovátor divadelních postupů Ivan Vyskočil, který se letos v dubnu dožije 92 let. Jeho mysl je stále svěží. Zajímá se o dnešní svět, vzpomíná na lidi a události, s nimiž se setkal a které ovlivnil možná mnohem více, než je širokému publiku zřejmé. Přečtěte si rozhovor jeho někdejších studentů – básníka, kabaretiéra, esejisty a matematika Jiřího Weinbergera a svébytné herečky a zpěvačky Lenky Vychodilové, známé též jako šansonierka Lemura Lepá.

Jiří: Oba jsme se s Ivanem Vyskočilem poprvé setkali nad jeho knihou Vždyť přece létat je snadné. Ovšem každý z nás v jiném roce, pochopitelně, jsem o dost starší. Kniha nás patrně zaujala z podobných důvodů – silně a velmi specificky vybítovala z oficiální nabídky pro mládež a obyvatelstvo vůbec.

Dobře si pamatuji na svá následující setkání s osobou autora, jen už přesně nevím, co bylo dříve, zda některé jeho představení s partnerem Pavlem Boškem, anebo první setkání v semináři pro mladé autory, který pan Vyskočil obětavě a dost dlouho vedl.

Jak se první setkání zapsalo do paměti tobě?

Lenka: Poprvé jsem zažila Ivana Vyskočila při přijímací zkoušce na Lidovou konzervatoř, obor malých dramatických žánrů. Vybavuji si, jak se uchechtával, když jsem předváděla (poprvé v životě) monolog. Byl z Drdových Dalskabátů, hříšné vsi a vybrala mi jej kamarádka, protože já tenkrát vůbec nevěděla, kde nějaký monolog hledat. Vyptával se (teď už mi je jasné proč, když bydlí na Hanspaulce), na amatérský divadelní soubor B.A.B.A. Uvedla jsem to ve svém životopise a byla

to ve zkratce Božská Aglomerace Báječných Amatérů, sdružení, se kterým jsme nazkoušeli několik divadelních kusů z pera tandemu Eva Černá = Hauserová a Halina Kločurková = Pavlowská.

Až dodatečně jsem zjistila, že ten veselý dokulata pán u zkoušek byl autorem knihy, v té době z mých nejoblíbenějších: Vždyť přece létat je snadné!

Co tě na Ivanovi Vyskočilovi překvapilo?

Jiří: Nepočítám-li ta jednosměrná překvapení přes rampu, pak to asi bylo na prvním setkání se začínajícími autory. V čele stolu seděl vedle Ivana Vyskočila Pavel Bošek a z obou zachmuřeně sálala autorita. Později, to už jsme se docela dobře znali, mi Ivan Vyskočil řekl, jak hodně mu na získání autority záleží (měl zrovna odjet na nějaký seminář, kde dosud nebyl). Na setkání s námi autoři oba pánové tedy seděli a vědomě vyzařovali autoritu, ať už dle Stanislavského, nebo dle jiného svého guru. Působilo to silně a asi právě proto mě za pár minut překvapilo, že jsou oba ve skutečnosti velmi laskaví a pozorní lidé. Z prvního setkání ovšem něco vždy přetrvá, a když na to pomyslím, tak se mi ten výchozí dojem vrátí i teď.

Blízkým Vyskočilovým přítelem byl Emanuel Frynta, významný teoretik a také skvělý překladatel a autor skvělých veršů. Občas zjišťuji, že o něm ani o jeho překladech a vlastních verších čeští vzdělanci nic moc nevědí. A něco podobného potkalo u mladší generace (s výjimkou DAMU, JAMU apod.) také prof. Ivana Vyskočila. *Čím to asi je?*

Lenka: NEvážnost... NEdivadlo...

To usilovné hledání skulin, neprobádaných prostorů, to pomezí, periferie

žánrů a umění... To zatím nepojmenované s možností objevovat a dovídat se, hledat pojmenování...

VEŘEJNÁ SAMOTA... VNITŘNÍ DIA-
LOG... OTEVŘENÁ HRA...

Kdo se vydává vědomě na HRANu nepojmenovaného?

Pošetilec? Kdeže – ten neví, co dělá!

Ani slova jako pionýr a průkopník nejsou na tomto poli vhodná. Chybí jim ona LEHKOST čili HRAVOST.

A jsme zpět u toho: Vždyť přeci lézat je snadné!

Jaké výzvy před tebe Ivan Vyskočil zprostředkovaně postavil?

Jiří: MFF UK jsem absolvoval v roce 1970, LŠU vedenou Ivanem Vyskočieml v roce 1980. Od puberty mi vrtalo hlavou, že přece nemohu zamířit někam k herectví a k literárnímu autorství, když se mé okolí (a vlastně i já) shlédlo v tom, že se mi daří v matematice. Omluvenkou k uhnutí z téhle dráhy byl pro mne především výskyt „všeobecně vysokoškolsky vzdělaného“ Ivana Vyskočila. Mému půl-
obratu přál pak i on. V jeho životě jsem ovšem byl jen drobnou událostí. Na rozdíl ode mne je opravdu vzdělaný a taky nadaný v 10 nebo 20 oborech.

Výzvami bylo v mém setkávání s I. Vyskočilem mnohé, uvedu jen jednu, která formuje mé představy o improvizaci na scéně i v životě dodnes: „Vtip se nedělá, na vtip se čeká!“

Myslím si, že mu překáželo v pochodu vyšlapanými cestami komerčně úspěšných a lidově věhlasných umělců nejen opravdové vzdělání, ale také to, že nechtěl být jedním z mnoha umělců – živnostníků (to jsou jeho slova) bez morálního ukotvení, plachtících po větru té i oné doby. Myslím si, že v tom byl na sebe až moc přísný, on přece morální ukotvení

měl a nemusel se vyhýbat popularitě, která by třeba sama od sebe přišla.

Oba jsme mu po nějaký čas byli dost nablízku – dohlédneme, koho a co vše ovlivnil?

Lenka: Tvá otázka, Jiří, zdá se mi být ideálním otevřeným koncem tohoto našeho vyskočilování...

Jiří: Třeba na ni budou odpovídat čtenáři a my se ještě něco podstatného dozvíme...

Lenka: Tak to by mě těšilo! Stejně jako každé setkání s naším panem profesorem Ivanem Vyskočilem.

IVAN VYSKOČIL

Od mládí měl mimořádně široký záběr – studoval herectví, režii, estetiku, literární vědu, pedagogiku, filozofii a psychologii. V roce 1958 spoluzaložil divadlo Na zábradlí a působil jako jeho umělecký vedoucí, v roce 1963 založil studio volné autorské tvorby Nedívaldo, které proslulo uměleckou formou text-appealů. Od 70. let působil také jako divadelní pedagog. Je autorem mnoha divadelních i rozhlasových her, televizních scénářů, také jeho knižní texty (jako zmiňovaná knížka Vždyť přece lézat je snadné) zatahují čtenáře do neustálé hravé interpretace známého světa a odhalování různých rovin reality a jejich grotesknosti a absurdity, s častými průniky fantaskních prvků, v neustálém dobrodružství objevování.

Jiří Weinberger, Lenka Vychodilová

S Václavem Koptou si pro časopis Hanspaulka povídala Hana Fischerová

Asi většině lidí v týchle době nebývale ovlivňuje život pandemie. Jak snášíš lockdown ty?

Já jsem smířenej s věcmá, se kterejma nic nezmůžu. To mám myslim celoživotně, mám v povaze nějakou zvláštní pojistku, která mi umožní zapnout nouzovej režim. A radovat se z maličkostí, který mi třeba dřív unikaly.

Mám k tomu výbornej podpůrnej prostředek. Tomu prostředku se říká manželka. Simona je celoživotně naladěná optimistka. Simona vidí nejdřív to, že třeba vyšlo sluníčko a pak si teprve všimne, že někde bouchla jaderná elektrárna. A to je taková pojistka toho, že si vlastně moc stěžovat nemůžu.

Máme daleko víc času na sebe, na holky, jakožto teda na rodinu. Chodíme na dlouhý, někdy až nekonečný procházky. Je to dlouhý, to víš, že jo. Ale já jsem si užil posledních deset let tolik práce. A když odmyslíme všechno to hrozný, co se okolo toho prevítá děje, tak pro mě je to v podstatě období, kdy jsem zrekonstruoval věci, na který už jsem pomalu začal zapomínat. Jsem prostě koptimista.

Sám jsi covid měl a nebylo to úplně jednoduchý, že? Jsi už v pohodě?

Já měl ty hrozný horečky. Dneska si z toho dělám legraci, ale ono, když už to trvá 12 dní... I Simona tvrdí, že se o mě v životě tak nebála. Já už blábolil nesmysly a dostával jsem křeče, fakt to nebyla legrace.

Ale už dobrý. Jediná věc, ale i ta se postupně zlepšuje. Když jsme na tý procházce, tak při prudkým stoupání musím

přiznat, že ta plicní kapacita je prostě snížena. Je mi to divný, protože v průběhu onemocnění jsem nezakašlal. Já vůbec neměl postižený dýchací cesty. Nevim, třeba je to tím, že míň jezdím na kole, nedostal jsem se na tenis.

A i v nemoci sis užil docela mediální pozornosti ...

Novináři bulváři mají v posledních časech asi nedostatek kauz nebo zajímavých příběhů. Tak prostě příspěvek na instagramu, který byl původně adresován jen lidem, kteří mě sledují a lidem z mého okolí, vezmou i s tou fotografií, a aniž by se tě zeptali, tak tomu dají patřičně peprnej titulky. Třeba: Těžce onemocnělý Kopta má drsný vzkaz všem popíračům. A udělej z tebe idiota, kterej na smrtelný posteli povznesl prapor revoluce a nabádá se vztyčeným prstem, aby následovali jeho příkladu.

Přitom mě by ani ve snu nenapadlo, abych někomu mluvil do toho, jak se má v průběhu pandemie chovat nebo co má brát za bernou minci. Mě vždycky přišlo buď směšný nebo mě to popouzelo, když herci říkají třeba, koho volit. Jen proto, že jsem hrál v seriálu Ulice, mám lepší názor na to, jak by mělo vypadat životní prostředí nebo politika? Takže já nikdy o žádnou covidovou publicitu nestál. Ale dobře, stalo se. Samozřejmě se strhla mela, odpírači se do mě pustili, bylo mi i vzkázáno, že by bylo lepší, kdybych chcipl, že jsem tlustý prase. To nebyla sranda, byl jsem z toho docela špatnej. Nevěděl jsem ani, že je v těch lidech tolik zloby a nenávisti. ... To byly věci, ze kterejch bylo až člověku ouzko.

Ale nemluvalo se o tobě jen kvůli nemoci...

Samozřejmě se k tomu přidalo, že se lidi dozvěděli, že ten volnej čas jsem využil ke splnění dětského snu řídit autobus.

A všichni mají pocit, že jsem herectví vyměnil za autobusáctví, ale to je strašnej omyl. Opravdu jsem nešel ty autobusácký zkoušky dělat, abych mohl splácet hypotéku, to by fakt nepomohlo, ta pozice brigádníka, ale prostě jsem si chtěl ten sen splnit

A jsem na sebe proto po dlouhý době po dlouhých letech pyšnej. Nebylo to zadarmo. Musel jsem v sobě překonat neuvěřitelnou bariéru odpovědnosti a strachu. Od začátku mě všichni známí autobusáci upozorňovali, že to nebude zadarmo. Celej ten systém zkoušek je nastavenej velmi přísně, protože vozíš lidi. Hlídá tě systém, kterej je napojenej na operační středisko. Kontroluje to počítač. Tam se žádněj pan celebrita nekoná.

Ale chtěl jsem to zkusit, protože jsem věděl, že za pět let už bude pozdě. A byla to intenzivní práce. Výuka, školení, kurzy a taky zkoušky a testy. Bylo toho tolik,

Václav Kopta, hanspaulský
rodák, herec, muzikant, textář
a milovník autobusů

že bych mohl skoro létat s boeingem. Tři měsíce to trvalo – i proto, že jsem to dělal při prvním lockdownu, kdy byly zavřené ordinace a byl problém najít doktora, který změří EKG, který udělá psychotesty. Ale povedlo se.

Jaká je Hanspaulka ze sedadla šoféra autobusu na lince 131?

Těžko popsateľnej pocit... Když tu směnu ráno začínám okolo pátý hodiny, tak často se stane, že o víkendů jezdim jedno dvě kolečka úplně sám. Opravdu nikdo nenastupuje a pro mě je to – teď nechci, aby to znělo nějak pateticky – ale pro mě je to skoro jako duchovní zážitek. Protože nezapomeň, že já jsem jako naprosto bez přehánění od dětství po tomhle toužil. Jako jiný kluci chtěj bejt kosmonautem nebo popelářem nebo neurochirurgem.

A celej život na to myslíš, že by tě to bavilo, že by sis to chtěl zkusit a celej život děláš něco jinýho. A že jsem toho vystřídál a vyzkoušel. A najednou v 55 letech, v době, kdy už člověk pomalu přemejšlí o tom, jestli si bude tu penzi užívat tady nebo jestli půjde někam na venkov, tak já jak debil vstávám ve tři hodiny ráno, oblíkám si tu uniformu a to, co se odehrávalo jen ve fantazii, je reál.

A navíc ještě, když se poštěstí a já jedu na tý lince 131, je to cesta časem. Protože já se ve svém podvědomí dostávám do toho kluka, kterej si v podkroví hrál na autobus, na to brmbrm s volantem ukradeným támhle z hřiště od tenisu. A najednou se ten kruh uzavřel. Já řídím ten obrovskej stroj, kterej hlásí stanice jako Hanspaulka, příští zastávka Dyrinka.

A říkáš si Hele, tady bydlel Ivan Hlas. Támhle bydlel můj spolužák xy??, hele Dýda jde nakupovat, výborně. To jsou ty okamžiky, kdy napůl cestuješ v čase a zmocňuje se mě taková zvláštní euforie.

I se slzička objevila, přátelé. Ale to jsem tam byl opravdu úplně sám a musel jsem mít jistotu, že nikoho nepotkám.

Nebo manželka jede s kamarádama do města. Domluvěj se, zjistiť, v kolik pojedu, čekaj na mě. A teď já vezu Simonu a sousedy, se kterejma se kamarádíme. Je to takový samozřejmý. Povídáme si a já řídím tu krávu obrovskou a spínám ty dveře a všechny ty věci. Všechno je tak, jak má být, i když je to přitom docela šílený. když si vezmeš, co všechno za tím je. Proč se tahle anabáze začala odehrávat. Je to bizarní, to uznávám, ale celej můj život je takovej.

A pak jsou to krátký okamžiky štěstí, kdy vyjde sluníčko nad Hanspaulkou ... a já se vracím třeba od Julisky a vidím Starou faru a po pravý straně toho Matěje. Teď je třeba krásně bílo, nasněžino, já už mám vyhřátej autobus, spokojený lidi, pár bezděků v tom autobuse... A najednou se mě fakt rozleje takovej zvláštní pocit štěstí.

Hele, nechť se na mě nikdo z branže nezlobí, já si nepamatuju, že bych na jevišti třeba tohle zažil. Je to úplně nová emoce. Je to tak odlišně jinej svět. Mě až překvapilo, jak to mohlo bejt pro mě hodně emotivní.

Občas se člověk zlobí na šoféra, když mu zavře dveře před nosem. Ty jseš hodnej na dobíhající pasažéry?

No, já jsem srdcař. Zatím jsem ve stádiu, kdy jsem ohleduplnost sama. Dokonce i teď, když je nasněžino a vidím starší paní, jak po zledovatělým sněhu spěchá na Hradčanský, tak na ní zablikám, udělám gesto jako rozhodčí v ringu jako Klid, pomalu. V tomhle jsem až zbytečně empatickej. Dokonce mi říkají i kamarádi, který se mnou jezděj pravidelně, že i ten můj nájezd do zastávky je k nepřežití dlouhej, protože dávám pozor, aby mi lidi nepopadali.

Václav Kopta se svou ženou Simonou Vrbíčkou-Koptovou

Samozřejmě, daleko větší prohřešek je, když opouštíš zastávku před časem odjezdu, než když přijedeš o minutu pozdějc. To se promine, ale základ je neodjet dřív.

Někdy může splnění dětského snu znamenat i deziluzi. To se ti zjevně nestalo.

To se mi nestalo, protože je to jen v režimu „tu a tam“. Pořád je to pro mě novum. A hlavně, pokaždý se něco stane. Třeba nemůžu najít autobus v garáži. Pořád si uvědomuju, že ani náhodou si nemůžu připadat jako starej osvědčeněj mazák. Pořád je to veliký privilegium a pořád jsem velice pokornej. Podle divadelní hantýrky jsem velký kandrdaš. ***A co děláš, když neřídíš autobus a nechodíš na procházky?***

Mám to štěstí, že mám dva rozhlasový pořady – v neděli Zlaté časy VK na dvojce v Českém rozhlase a jednou za měsíc mám další pořad s Ester Kočíčkovou. To je takovej základ. Nejen existenční, ale i mentální. Začal jsem zaplatpámbu zase víc psát, věnuju se textařině, mám před sebou hodně hezký práce.

Nedožitých 70 let krále hanspaulského blues Petara Introviče

Skutečnost, že loni zesnulý Petar Introvič řečený „Petar“ byl skvělý muzikant, je všeobecně známá. Ostatně téměř 50 let činnosti a popularita skupiny Bluesberry hovoří za vše (www.bluesberry.cz / www.hanspaulcity.cz). Mimo to byl ale i dobrý sportovec a schopný organizátor, což bych chtěl tímto stručně připomenout. Letos v červnu by se byl dožil 70 let...

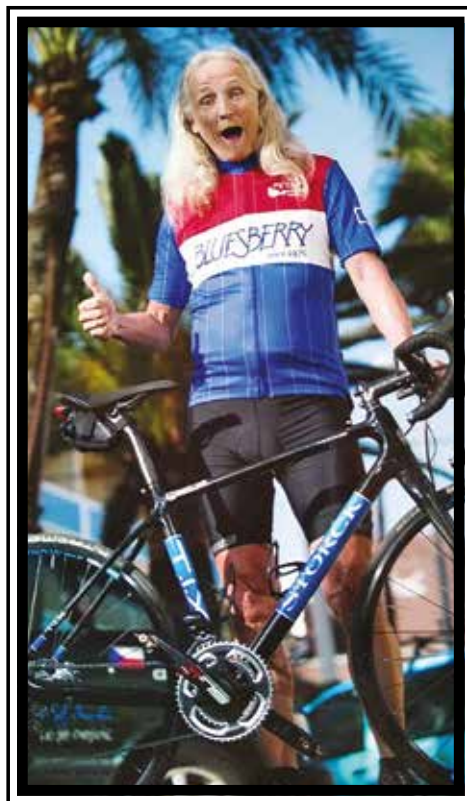
Petra si pamatuju od malička, ze základní školy na Hanspaulce, kam chodil o rok výš – drobný klučina s nepřehlédnutelně bílými vlasy.

Na pár let sice zmizel do Břevnova, ale na konci devítiletky se k nám zase vrátil. Bydlel na Babě a tak jsme se potkávali hlavně v hospodě Na Staré faře, kde na tehdejší velké zahradě se pod kaštanu scházeli študáci a podobná omladina.

Upozornil na sebe uspořádáním hudebně literárního happeningu Babstock u zříceniny na Babě, což byla počátkem 70. let po všech stránkách velmi odvážná akce – pořadatelsky i programově, kterou navštívila velká spousta lidí z širokého okolí. Improvizované podium z prken a palet, elektrina natažená prodlužovačkami z nejbližší (dobrých 200m vzdálené) vily, piano a občerstvení dovážené na dvoukoláku ze Staré fary. Zpívali a hráli skupina Žízeň (I. Hlas, O. Hejma, O. Langer, E. Kuhn, J. Veleba a další), bratři Vladimír a Richard Tesaříkové a písničkář Pepa Nos. Poezii recitoval Jarda Linke a promítal se krátkometrážní film I.Poledňáka a R.Pácla. Ze zpětného pohledu šlo o neuvěřitelnou akci ve značně partyzánských podmínkách. Taky se o ní mluvilo všude, i na VB a StB...

O něco později – mezitím Petr po vzoru Žízně založil s Mario Císařem a Jirkou

Kredbou své první Bluesberry – jsme se dali s Petrem dohromady a vypracovali základ klasického repertoáru Bluesberry s cílem přiblížit našemu publiku původní lidové blues v české podobě. To se celkem dařilo a kapela se stávala populární. Nejprve v hanspaulské hospodě Houtyš, kam Petr nezištně věnoval své pianino, pak v místních klubech, a nakonec na amatérské, neoficiální scéně po celé republice. Hodně k tomu pomohly i Jazzové dny pořádané na konci 70. a počátkem 80. let Jazzovou sekcí. Jako majitel starého

kombíku jsem několik let s Bluesberry jezdil jako šofér, což při dlouhých cestách vedlo k zajímavým debatám o formě a obsahu repertoáru nejen s Petrem, ale i s Mariem, Martinem Krausem a později i Petrem Jurkovičem (s jeho skupinou Tucet jsem občas jezdil také). Velkou slávou za starého systému, který této muzice nepřál, byly v 80. letech první vydané desky a recenze v odborných časopisech. Po roce 1989 již kapela vydávala nahrávky bez problémů a poměrně často...

Hudební spolupráce přesáhla i do sportu, který se na Hanspaulce velmi aktivně provozoval. Do tehdy čerstvě založené a později slavné Hanspaulské ligy malé kopané přihlásil Petr svůj tým Ajax Baba, který si postupem času vydobyl velmi solidní jméno. Také místní tradiční tři etapový cyklistický závod po silnicích na severozápad od Prahy s cílem na Hanspaulce přilákal Petra k účasti. Napoprvé sice skončil mezi posledními, ale vzal to vážně

a během pár let se stal předním jezdcem, který po nás převzal organizaci a zapojil Tour de Hanspaulka do kalendáře amatérské cyklistické unie, které se stal mezitím aktivním členem a jejíž závody jezdil (několik dokonce i vítězně). Také zde se projevila jako schopný hlavní organizátor závodu, kterého se pak účastnily na dvě stovky skutečných závodníků.

U silniční cyklistiky Petr zůstal, v posledních letech se účastnil závodů veteránů a pracoval jako cyklokoordinátor u Technické správy komunikací. Na kole jezdil všude, i na některé koncerty, a kolo se mu stalo osudným. První velký karambol, kdy v závodě Křivoklátské peklo předjížděl pomalu jedoucí automobil, jehož řidička ho přehlédla a zabočila doleva na svůj dvorek, převoz vrtulníkem na JIP v Motole a následnou léčbu ještě zvládl dobře, ten druhý, o kterém se toho mnoho neví, již bohužel ne. Všem nám tu moc schází...

Jaroslav Müller

Revize katastru nemovitostí

Majitelé garáží a jiných vedlejších staveb, dosud nezakreslených v katastrálních mapách, **ZBYSTŘETE.** Vloni mě požádali majitelé rodinného domu na severovýchodním okraji Prahy, abych jim zpracoval dokumentaci pro dodatečné povolení stavby dvou drobných objektů na jejich zahradě. Byli totiž obesláni Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu (dále jen Katastrální úřad), aby ohlásili změnu údajů na svém pozemku a uvedli v soulad skutečný stav s katastrální mapou. Vyplynulo z toho, že Katastrální úřad kontroluje území Prahy v rámci tzv. Revize katastru nemovitostí (<https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Revize-katastru.aspx>). Zmíněné dva objekty byly postaveny již před mnoha lety, bez projektové dokumentace, a tudíž i bez kolaudačního rozhodnutí.

Revizi provádí Katastrální úřad opakovaně, i když s útlumem v posledních letech, resp. desítkách let, neboť kapacity byly soustředěny na digitalizaci údajů katastru. Dá se tedy předpokládat, že se zájem Katastrálního úřadu přesune i do naší oblasti (plán revizí nebo obnovy katastrálního operátu je na webové stránce <http://services.cuzk.cz/prehled-mapovani-a-revize/mapovani-plan>). A protože jsem měl i já „máslo na hlavě“, a svou garáž

na Hanspaulce měl sice doloženou projektem a kolaudačním rozhodnutím, ale v katastrální mapě nezanesenou, snažil jsem se co nejrychleji tento nedostatek napravit.

Je nás „hříšníků“ jistě víc, a proto se pokusím v dalším textu popsat potřebné kroky, vedoucí k ověření stavu katastrální mapy na sledované parcele, a případně – pokud objekt na ní není zanesen – k dosažení kýžené nápravy.

Nejprve je nutno ověřit si stav parcely v katastrální mapě Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK). V současné době se po vyhledání internetové adresy <https://nahlizenedokn.cuzk.cz/> zobrazí tato stránka:

Pokud proklikneme „Vyhledání parcely“, zadáme pak „katastrální území“ (Dejvice) a „číslo parcely“. Můžeme si ověřit údaje o majitelích parcely a kliknutím na výřez katastrální mapy se dostaneme do jejího celku, kde si můžeme zobrazit okolí i detailní situaci parcely. Podobně můžeme hledat přes „Vyhledání stavby“, kde zadáme „obec“ (Praha) „část obce“ (Dejvice) a „číslo popisné“. Třetí možností je volba „Zobrazení mapy“, kde

The screenshot shows the web application interface for the Czech Land Registry (ČÚZK). The page title is "Nahlížení do katastru nemovitostí". The navigation menu includes: Parcela, Stavba, Jednotka, Právo stavby, Území, Mapa, LV, Kat. území, Můj katastr. The main content area is titled "Nahlížení do katastru nemovitostí" and contains a description of the application's purpose and a list of search options. The search options are presented as buttons with icons and numbers:

- Vyhledání parcely (45)
- Vyhledání stavby (house icon)
- Vyhledání jednotky (building icon)
- Vyhledání řízení (document icon)
- Zobrazení mapy (map icon)
- Můj katastr (user icon)

po volbě „katastrální území“ (Dejvice) volíme „otevřít okno s mapou“ a opět můžeme zvětšit okolí i detail hledané parcely.

Důležité je, že Katastrální úřad zajímají pouze hlavní stavby na pozemku (RD) a z vedlejších staveb pouze objekty vícepodlažní, u jednopodlažních pak objekty od 16 m² půdorysné plochy. V katastru se neevidují tzv. drobné stavby, ale pozor, za drobnou stavbu se nepovažuje garáž, i kdyby měla méně než 16 m² zastavěné plochy. Při revizi Katastru nemovitostí určí Katastrální úřad sám, které objekty ho zajímají a požádá vlastníka o doplnění (podrobnější komentář viz Poznámka 1 pod čarou).

Pokud budete muset ohlásit změnu a jste-li majiteli stavby i pozemku pod stavbou, je k tomu třeba formulář Ohlášení změny údajů o pozemku, jehož součástí se stala stavba, s těmito přílohami: geometrický plán objektu, potvrzený katastrálním úřadem, a není-li stavba evidována v RÚIAN (Registr územní identifikace adres a nemovitostí), rozhodnutí o povolení k užívání (kolaudační rozhodnutí), dále doložka nabytí právní moci tohoto rozhodnutí a u starších objektů je podle mé vlastní zkušenosti (garáž kolaudovaná v roce 1973) ještě třeba potvrzení existence a umístění stavby, které na základě místního šetření vydá odbor výstavby Úřadu městské části.

Ve zvláštních případech viz poznámka 2 pod čarou.

U novostaveb je přitom předpoklad, že bude mít investor všechny potřebné dokumenty k dispozici (včetně geometrického plánu) a stačí doručit na Katastrální úřad dvojmo „Ohlášení“ s přílohami (formulář je k dispozici i na stránkách ČÚZK).

U starších staveb, pokud je v kolaudačním rozhodnutí uveden jiný vlastník stavby, bude žadatel především povinen prokázat svá vlastnická práva ke stavbě, tj. právní titul, na jehož základě vlastnictví nabyt (kupní smlouva, potvrzení notáře o nabytí práv dědických apod.). Dále bude Katastrální úřad požadovat potvrzení existence a umístění stavby, které vydává, jak již bylo uvedeno výše, Úřad městské části Prahy 6, na základě provedeného místního šetření.

Je také možné (a stalo se to již), že se rozhodnete problematický objekt odstranit. Pokud by se to stalo až po upozornění Katastrálním úřadem, vymaže Katastrální úřad „nesoulad“ na základě vašeho čestného prohlášení, že stavba je v terénu odstraněna.

Ladislav Trojan

Článek zrevidoval a poznámkami doplnil

Ing. Bc. Jan Kmínek

Český úřad zeměměřický a katastrální

1: Jak bylo uvedeno v textu, neevidují se při revizi katastru tzv. drobné stavby. Definice drobné stavby je nyní v § 2 písm. m) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). K informacím uvedeným v textu je třeba doplnit, že to platí o „vedlejších stavbách“ – plnicích doplňkovou funkci ke stavbě hlavní – tedy drobné stavby např. u RD. Pokud ta stavba je sama hlavní stavbou (např. zahradní domek) pak může být i menší než 16 m² a je předmětem evidence v KN. Drobnou stavbou je stavba s jedním nadzemním podlažím, pokud její zastavěná plocha nepřesahuje 16 m² a výška 4,5 m, která plní doplňkovou funkci ke stavbě hlavní, a dále stavba na pozemcích lesa atd., ale v naší oblasti se nevyskytující.

2: Pokud je vedlejší budova postavena na stejném pozemku, jako budova hlavní (stavební parcela často zahrnuje i nezastavěné plochy náležející k budově, jako jsou různé terasy, pergoly, parkovací stání a další zpevněné plochy), pak není třeba geometrický plán, ale geodet vyhotoví Záznam podrobného měření změn a zajistí sám zobrazení stavby do katastrální mapy i bez nutnosti ohlášení vlastníkem. Pokud je vedlejší stavba postavena na jiné parcele, než stavba hlavní – tedy třeba na okolním pozemku s druhem pozemku zahrada, pak je třeba geometrický plán a další listiny.

3: Pokud stavba má jiného majitele než pozemek pod stavbou, je třeba se řídit § 11 a násl. Zákona 256/2013 Sb., a bude nutný vklad vlastnického práva ke stavbě do katastru nemovitostí.

O době předkovidové, současnosti a době pokovidové

Předem se omlouvám čtenářům za použití neslušných slov, které do našeho časopisu nepatří, ale nenalezl jsem žádná slova vhodnější a správnější.

Často slyším a rozhlase i v televizi povzdechy občanů, kdy tato – slovy klasika – doba vymknutá z kloubů se vrátí zpět do normálu a kdy budeme moci zase žít normálním, neomezovaným životem. Ti povzdychující spoluobčané sami nevědí, co má tím normálním, neomezovaným životem být. Pokud tím myslí dobu předkovidovou, tak mi dovolu, abych já křičel, co nejhlasitěji **ŘVAL – do doby předkovidové NE, NE, NE !!! JÁ DO NÍ NECHCI!!!**

To byla ukázka hlouposti, plýtvání, sobeckosti, nadutosti, zhovadilosti, touhy po moci, touhy po mamonu – po milionech

korun, miliardách korun! To byl způsob života a žití na dluh!

Základními myšlenkami té doby bylo – na budoucnost nemyslete, na tu za Vás myslí politici, žijte okamžikem, ničím nešetřete, peníze hned utrácejte, nic nespořte, vše si koupíte na dluh, my Vám rádi půjčíme, nemějte doma nic v zásobě, my Vám vše v našem hypermarketu rádi prodáme, i v neděli o půlnoci.

A občan, vydatně krměn televizí, internetem a trochu i papírovými novinami byl vždy proti něčemu, je jedno proti čemu, ale byl proti. Zcela výjimečně se někdo vyjádřil souhlasně, musel to být úplný zoufalec nebo blouznivec!

To byla slepá kolej, omyly doby. Někomu ta doba vyhovovala, dávala mu příležitost k získávání laciné popularity, moci, nezasloužených peněz a k žití rozmařilého, ale jinak zcela prázdného života. Do takové doby se vrátit NECHCI!

Chci žít v době, ve které platí dané slovo, stvrzené stiskem ruky, v době, kdy A je A, nikoliv B, jak mi vysvětluje tiskový mluvčí. V době, ve které zodpovědní rodiče – otec a matka, společně vychovávají děti

a škola poskytuje dětem vzdělání. A vysoké školy se

studují pro získání znalostí a ne titulů, které jsou vhodné pouze do řádků životopisu. A kdy špekáček bude špekáčkem, a ne opékáčkem a mléko mlékem, a nikoliv mléčným nápojem.

Kdy turistika bude prostředkem pro poznávání jiných krajín, oblastí, společností, zvyků a tradic a nikoliv taháním peněz z peněženek za poskytnuté zážitky. Občas se probouzím z hrozného snu, že jsem zaslechl rozhovor turistů o návštěvě Prahy: *„Vzpomínáš, Li Pan Ku, jak jsme to s Jo Gur Tem a Na Nu Kem roztočili v tom městě, jak se to tam, hrome, jmenovalo, jak tam mají přes řeku ten dlouhý most z divného betonu, se spoustou panáků na zábradlí mostu, voní říkají, jak je starej, to tam stojí asi od 19.století, víd. Taky jsem si tam koupil ty jejich dřevěný figurky, jedna v druhé, ani nevím, kde je teď doma mám. A jak jsme potom o půlnoci jeli tím šlapacím barem po ulicích a ukazovali jim, jak se u nás správně fandí! A vzpomínáš na tu frontu aut za námi a jejich kyselý obličej, to asi nemůžou zapomenout, jak jim to naše jednáctka tehdy nandala!!*

Sen přímo hrůzný, to nebyla turistika, to nebyli turisté, to bylo nic nepřinášející vytváření nějakého úplně prázdného zážitku za velké peníze, které je potřeba z těch turistů vytahat.

Rád se nyní procházím vyprázdněným centrem Prahy, po dlouhé době mám zase pocit, že mi centrum Prahy jako Pražanovi patří. A já patřím do Prahy. Snad to tak delší dobu zůstane!

Co mne k napsání tohoto článku přivedlo: V minulých číslech časopisu jsem psal o nakupování a prodejích tzv. šmejdů, tedy nekvalitního, nefunkčního a mizerného zboží. Také jsem psal, že jsem u svého otce vystudoval vysokou

školu opravárenství a údržby všeho v domě a na zahradě.

V nedávných, již prosincových dnech, mi prošly rukama dvě věci určené našim malým dětem a jedna pro dospělé. Věci pro děti byly téměř nepoužité, ale s nějakou závadou, proto nefunkční a určené k vyhození. Zajímalo mě, proč se téměř nové a málo použité věci mají vyhodit.

První byl nízký, 15 cm vysoký stupínek, na který si děti mohou stoupnout, aby snáze dosáhly do umyvadla. Stupínek je na čelní ploše vyzdoben obrázky medvídků, panenek, psíků a koťátek, tedy jasně určený dětem. A horní plocha, určená pro stání, byla prasklá a celý stupínek tím pádem nepoužitelný, na vyhození. Otočil jsem stupínek, podíval jsem se dovnitř a uviděl absolutní chybu v konstrukci stupínku. Za takovou chybu jsme v druhém ročníku střední průmyslové školy dostávali pětku za naprosté nepochopení a nepochopení učené látce – návrhu a dimenzování nosníku.

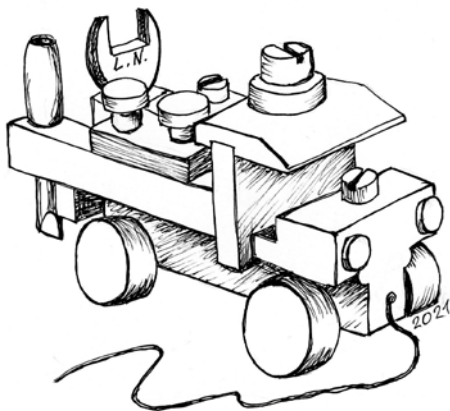
Nyní následuje trochu odborné vysvětlení problému: značná část technických věcí kolem nás se musí řešit jako nosníky, proto strojaři umí tyto nosníky navrhovat a dimenzovat. Ve stupínku jde o základní tvar nosníku a základní druh namáhání nosníku. Přesto je ve stupínku nosník navržen a vyroben zcela obráceně, naprosto chybně. Proto tam zákonitě musela vzniknout prasklina. Ten nosník musel navrhovat dva úplní, nic neznající blbci, jeden navrhoval a druhý kontroloval.

Nebo, a to je mnohem horší možnost, stupínek navrhovali dva normálně vzdělaní lidé, kteří však dělají blby z nás. Abychom, když se něco pokazí, hned utíkají koupit to samé šmejdů.

Sláva, výroba, prodej, spotřeba stupínků jede, zvyšuje se, sláva, blbové nakupují!

Druhou, nefunkční a rozbitou věcí bylo dřevěné auto. Nic mu nebylo, krásně nalakované, ničím nepoškozené, pouze všechny spoje dřevěných dílů byly uvolněné a hýbaly se. Všechny spoje, skutečně všechny, byly provedeny takovými miniaturními kolíčky, které nemohly udržet namáhání od dětských ruček. A také neudržely! K mé další hrůze jsem zjistil, že kolíčky nebyly lepeny pořádným lepidlem, ale pouze lepidlem z tavné pistole. To je lepidlo „jenom jako“, ale je to rychlé a laciné lepení. Úkolem takového lepení je, aby výrobek přežil dopravu od výrobce do prodejny a do času zaplacení. Potom již funkce slepení není potřebná. Výrobek nic nevydrží, rozpadne se a blbové půjdou nakupovat další!!! Sláva, výroba a prodej dřevěných autíček kvete, blbové kupují a výrobce se má dobře!

Třetí věcí byla čelovka – lampička na baterie, připevňovaná páskem hlavu, svítí do míst, kam se dívám a nemusím ji držet v ruce. Čelovka nesvítla, baterie byly nabitě, vypínač vypínal, zdroj světla svítil, ale jako celek čelovka nefungovala. Čtvrt hodiny jsem měřil, přezkušoval, koukal. Pak jsem objevil závadu – papírová nálepka s popisem, jak správně vložit baterie, byla nalepena obráceně. Proto byly baterie vkládány chybně a čelovka nesvítla. Někde někdo ve výrobě udělal chybu, nalepil nálepku obráceně. Výrobce funkčnost nekontroluje, to je drahé a zdržuje výrobu. Kdyby dělal kontrolu, na chybu by přišel. Prodejce funkci svícení neukazuje, to by se na chybu přišlo také. Prodejce dostal od kupujícího zaplacené. To je přece to nejdůležitější!

Čelovka kupci nesvítla, tak ji vyhodil a šel si koupit další!!! Sláva, výroba a prodej čelovek kvete, blbové kupují a výrobce se má dobře!

Všechny tři věci jsem opravil a dal do řádného chodu a nyní dál dobře slouží. Z výše napsaného jsem stejně smutný. Ptám se, co říkáme našim dětem takovým nakupováním, naší nenažranou a nikdy nenasytitelnou spotřebou, podporovanou blbským nakupováním a vyhazováním?

Vždyť jim říkáme – vše, co máš v ruce, za nic nestojí, to nevádí, je to šmejdstvo, klidně to vyhoď, kup si nové. A to jim říkáme od nejranějšího dětství. Jak říká anglické přísloví – sud smrdí vždy po tom, co do něj naleješ první. Pak je ovšem nějaká další výchova dětí k účtě k věcem, k práci, k druhým, k přírodě, velice obtížná, nezřídka nemožná.

Ale jak mohou děti mít účtu k věcem, když jim nabízíme taková šmejdstva?

A tak nakonec mi dovolte, abych znovu křičel, co nejhlasitěji ŘVAL –

Do doby předkovidové NE, NE, NE!!!
JÁ DO NÍ NECHCI !!!

Jiří Frynta, prosinec 2020

Z ročníkových prací žáků 9. tříd ZŠ Hanspaulka

Funkcionalistické vily na Hanspaulce

PALIČKOVA VILA patří k mnoha funkcionalistickým rodinným vilám v Osaďe Baba. Patřila rodině Paličkových, inženýru Jiřímu Paličkovi a jeho manželce Emílii, textilní výtvarnici. Inženýr Palička si vilu postavil sám za pomoci firmy MOK, která realizovala i další z funkcionalistických staveb na Hanspaulce, vilu Lídy Barové. Design domu navrhoval Jiří Palička sám s pomocí holandského architekta Marta Stama. Celá stavba má železobetonový skelet a heraklitovou konstrukci (dřevěný materiál). Specifickým prvkem domu je terasa situovaná do přízemí místo na střechu. Nad terasou se nachází další podlaží s jednotraktovými místnostmi, každá o stejném modulu 290 cm. Všechny místnosti spojuje terasa, ze které se lze schodištěm dostat přímo na zahradu.

V letech 1995–1996 byla kvůli zatékání zvýšena střešní atika, změna narušila estetický vzhled stavby. Další rekonstrukce proběhla v letech 2003–2004 s novým majitelem pod vedením architektů Ladislava Lábuse a Norberta Schmidta, kteří měli za úkol zrekonstruovat vilu co nejpodobněji původnímu projektu Marta Stama.

Na zahradě domu Paličkových je umístěna plastika Sputnik Zdeňka Němečka z 60. let 20. století, kterou majitelé zachránili, původně stála na hřišti ve Střmovce a měla být zlikvidována.

VILA EVŽENA LINHARTA v ulici Na Vinických horách 46, číslo p. 774. Když se vila začala stavět, všude kolem byla ještě pole. První plány domu vznikly kolem roku

Paličkova vila

Vila Evžena Linharta

1926, definitivní plány pocházejí z roku 1927, vila byla zkolaudována roku 1929.

Půdorys vily má tvar písmene L, tři nadzemní patra a polosuterén. Jižní křídlo vily je obytné, v menší, severní části, je ateliér, který je díky prosklené pultové střeše prosvětlen severním světlem. V polosuterénu se nachází garáž, sklady, prádelna, byt domovníka, pokoj služky a kuchyň. Jídlo z kuchyně bylo dopravováno výtahem do haly v přízemí až do patra. V době letních měsíců se obytná hala rozšířila o vstupní terásku s kruhovým bazénkem. Zajímavostí přízemí je dvouúrovňová hala propojená díky rampě, která rozčleňuje přízemí na obývací pokoj a jídelnu. V patře se nachází šatna, koupelna a dvě ložnice, větší ložnice má balkónek. Součástí patra je i sluneční terasa s betonovou pergolou, dále vstup na vnější schodiště ústící na střechu, a končí zde výtah na jídlo.

Architekt Linhart si navrhl i vlastní nábytek (dřevěný, kovový, a dokonce i betonový), i lampu. Ve vile není moc místností, kde by chybělo světlo, a to díky dobremu umístění oken a práci s prostorem. Po smrti Evžena Linharta využíval jeho ateliér Svaz výtvarných umělců, a později i architekti Neda a Miloslav Cajthamlovi. V polovině 90. let došlo k rekonstrukci

vily, byla nahozena nová fasáda. Vzhledem k tomu, že je vila kulturní památkou, byla snaha co nejméně měnit původní vzhled. V současné době žijí ve vile potomci Evžena Linharta.

VILA JANA ROSŮLKA se stavěla současně s vilou Evžena Linharta. Plány si v roce 1927 nakreslil sám majitel, tehdy dvacetiletý sedmiletý mladý architekt. Stavba byla svěřena inženýru Bohumilu Švarcovi, a již na konci března 1928 byla položena první cihla. Vzhledem k menšímu zdržení týkajícímu se zátěžových testů se stavba pozastavila a dokončena byla nedlouho před letními prázdninami roku 1929. Stavba byla provedena jako železobetonový monolitický skelet, výplňové zdivo tvořily duté cihly značky Isoston. Právě toto duté zdivo, které bylo v některých místech nosným materiálem, vedlo k pozastavení stavby. K pokračování stavby došlo až po přezkoušení Švarcových statických výpočtů a zatěžkávací zkoušce. Vilu tvaru jednoduchého hranolu tvoří dvě podlaží, která jsou asymetricky uskočena, a střešní terasa situovaná na východ. Ateliérové zasklení s navazující skleněnou střechou je jedním ze zajímavých prvků domu a bylo jedním z důvodů, proč jsem si vilu vybral. Po 10 letech užívání získal

Vila Jana Rosůlka

vilu František Paroubek, který se rozhodl přizvat architekta Vladimíra Grégra k několika úpravám. Vladimír Grégr studoval v ateliéru známého architekta Josefa Gočára. Grégr navrhl některé úpravy vily, například novou fasádu s dřevěnými obklady, v interiéru dispoziční změny. Pracovna pana Rosůlka byla zastropena a využita jako nový obývací pokoj. Grégr navrhl vnitřní mobiliář, například likérovou skříň nebo sekretář. Roku 1948 byla čtvrtina vily převzata správou Obvodního podniku bytového hospodářství, zbytek domu nadále patřil jeho manželce M. Paroubkové. V 60. letech přibyla k domu garáž, která byla v letech 2008–2010 nahrazena novou a větší. Vila v té době prošla velkou rekonstrukcí, při které zmizely Grégrovy úpravy. Stavba se vzhledově blíží původní verzi architekta Rosůlka, chybí jí však autentičnost.

VILA KARLA BABKY A LÍDY BAAROVÉ - BABKOVÉ

Funkcionalistický architekt Ladislav Žák, který se mimochodem účastnil výstavby Osady Baba, zanechal jako odkaz dvě

vily. S pomocí stavitele Jiřího Paličky dokázali postavit jednu z nejznámějších vil na Hanspaulce, vilu Lídy Baarové. Na rozdíl od vily Evžena Linharta, kde výstavba vily trvala čtyři roky, stavba této vily byla o dva roky kratší. Na plánech se pracovalo od roku 1937 a o rok později došlo k výstavbě.

Celý dům je rozdělen na dvě bytové jednotky, každá má vlastní vstup. Je rozdělena asymetricky na dvě nestejně části. Větší část vily sloužila pro rodinu Karla Babky, menší část patřila herečce Lídě Baarové. Funkcionalistická vila má samozřejmě dvě terasy, jednu má předsazenou na zahradě, druhá se nachází na střeše. Na boku domu směrem k ulici se nacházejí kulatá okna, další dvě jsou horizontální. Roku 2000 odkoupili vilu noví majitelé, kteří se rozhodli vilu zrekonstruovat. Přizvali si architekta Ladislava Lábusa, který vypracoval návrh kompletní rekonstrukce. Rekonstrukce byla dokončena roku 2008 a pokud byste vilu srovnali s prvorepublikovými fotografiemi, mnoho rozdílů byste neshledali.

Jan Žbánek

Vila Lídy Baarové-Babkové

Když sokolovna spí...

Už měsíce chodíme kolem tmavé spící sokolovny, která by v jiných, normálních, dobách byla plná života, pohybu a teď na přelomu února a března i karnevalového veselí. Její okna by zářila do okolí a lákala nejen ke cvičení. Epidemie se nevzdává navzdory všem omezením a někdy je těžké vidět světlo na konci tunelu a doufat, že vše, včetně činnosti Sokola, se zase jednou vrátí do normálu. Ale věříme pevně a připravujeme všechno tak, abychom byli připraveni, až se situace zlepší. Na podzim, když to pravidla umožňovala, jsme se snažili cvičit alespoň venku, ale od ledna je v rekreačním sportu, pod který naše činnost spadá, zakázáno prakticky vše.

a způsobuje nerovnosti nášlapné vrstvy podlahy. Lokální vysprávkby by nic nevyřešily, problematiku je třeba řešit komplexně. V ideálním případě bychom se do opravy pustili v době letních prázdnin.

Rovněž se dál snažíme najít cestu, jak financovat přístavbu sokolovny, na kterou máme připraven projekt i pravomocné stavební povolení. Přístavba se týká prostoru přísálí, připravujeme harmonogramy tak, aby oprava podlahy v hlavním sále mohla probíhat nezávisle. Aby jedna stavební úprava neovlivnila ani nepoškodila druhou.

Jinými slovy i když se zatím ještě ne cvičí, sokolovna spí jen zdánlivě. Všichni se těšíme na návrat do normálu.

Vizualizace sokolovny

Výbor jednoty pracuje on-line, když je potřeba vyřešit nějaký konkrétní problém, schází se specializované skupiny jen několika lidí. V současné připravujeme mimo jiné i podklady pro kompletní opravu podlahy ve cvičebním sále, která slouží jen s malými povrchovými opravami po celou dobu existence sokolovny, tedy od 28.10.1946. Problém není ani tak v dubových vlysech, jako v podkladním násypu, který nerovnoměrně sedá

Ekonom Sedláček nedávno napsal, že těsně před rozedněním bývá největší tma. Doufejme, že to, co teď prožíváme, je přesně takhle fáze a chce to jen ještě trpělivost. Naši členové cvičí doma, sestry z aerobiku chodí na pravidelné dlouhé procházky a asi největší inspirací jsou nejstarší členové naší Věrné gardy. Asi proto, že hodně zažili a naučili se nikdy nic nevzdávat.

Za výbor TJ Sokol Hanspaulka
Lucie Ježková, Starostka

Celorepublikový sraz cvičitelů za „Korony“

V sobotu jsem se zúčastnila celorepublikového srazu cvičitelů Seniorů. Tentokrát to nebylo v Tyršově domě, ale on line. K video hovoru bylo připojeno 42 cvičitelů z celé republiky, kteří jsou ve velké většině také seniorského věku. Jistě, nebylo to jako setkání v tělocvičně, ale přesto jsme měli obrovskou radost, že se po dlouhé době zase vidíme. Také jsme si u této příležitosti oblékli cvičitelská trička, která nám již několik měsíců leží ladem ve skříních, a s nadšením jsme si spolu zacvičili. Toto setkání ve spojení se slunečným počasím mě jako by probudilo. Probudilo z letargie, která mě plouživě začínala ovládat. Probudilo mě k další činnosti a k dalšímu plánování. Naše činnost nesmí ustát! Musíme dál cvičit a setkávat se, i když jinou formou, než jsme byli zvyklí!

Anna Horáková, Sokol Praha-Hanspaulka.

Sokolský smutek...

Dne 17. 2. 2021 jsme obdrželi zprávu, že nás navždy opustila ve věku 88 let Jarina Žitná, náčelnice České obce sokolské v letech 1991 až 2010. Po odchodu z této funkce byla čestnou náčelnicí ČOS a čestnou členkou ústředního cvičitelského sboru žen a senierek. Vykonávala též funkci náčelnice Světového svazu sokolstva.

Autorka mnoha sletových skladeb především pro ženy, které dokázala oslovit a nadchnout pro své skladby. Dokázala vždy vybrat dokonalý hudební doprovod a svým rázným a sobě vlastním přístupem „přinutila“ své cvičence k dokonalým výkonům při vystoupeních. Sletové sklady s kužely, či praporci, nádhernou skladbu Zpěv naděje, či Malá hezká chvilka, Koncert a mnoho dalších, zanechaly ve cvičenkách i divácích hluboké zážitky.

Všechny tyto skladby si s chutí zacvičily také cvičenky TJ Sokol Praha – Hanspaulka. Její poslední skladba Spějme dál – skladba pro cvičence Věrné gardy, připravovaná na Sokolské Brno se již jejího vedení nedočká. Avšak všichni, kdo tuto poslední skladbu připravují, budou v Brně příští rok cvičit pro Jarinu.

Věra Mikulková

Letošní kulatiny farního kostela sv. Matěje

Před 250 lety byl touto dobou dostavován svatomatějský kostel, který je dosud hanspaulskou krajinnou dominantou. Podle pověsti či pověstí byl kostel založen již v 10. století knížetem Boleslavem II., který byl na tomto místě zachráněn před medvědem údajně apoštolem sv. Matějem nebo alespoň na jeho přimluvu.

I když této pověsti my z Dejvic, či po staru Újezdce, Horní Šárky či Dehnic, rádi věříme, kostel zde byl doložen až v letech 1403–1404. Na místě dnešního kostela stála malá rotunda sv. Matěje, ale již s farní správou a prvním farářem byl Martin z Humpolce. Faráři se zde vystřídali jen dva, poté v důsledku husitských válek farnost zanikla, nikoliv však kostel. Farář zde trvale nesídlil, duchovní správu vykonával svatovítský kaplan, který sem z Hradu občas dojížděl na koni, podobně jako i do okolních kaplí.

V roce 1770 kostel již nedostačoval, proto byl částečně stržen a některé ze zdí byly zahrnuty do nové pozdně barokní stavby. Jméno architekta však (zatím) neznáme. Pro nadcházející oslavu je však nejdůležitější znát rok – a ještě lépe den – kdy byl kostel POSVĚCEN. Posvěcení kostela, nebo zkráceně svěcení (nikdy však vysvěcení – vysvětit lze jen člověka) je velkou slavností, kdy zpravidla světicí biskup provede obřad posvěcení kostela, jehož součástí je např. i mazání tzv. světicích křížků v interiéru kostela, pomazání oltáře s pálením ohně atd., která bývá v dějinách kostela zpravidla vykonána jen jednou. Její každoroční připomínku zveme POSVÍCENÍM (od slova „posvěcení“). Novostavba kostela sv. Matěje byla posvěcena na svátek svatých archandělů 29. září 1771. Tohoto úkolu se ujal Jan

29. září 1771 bylo dvanáct podobou neznámých svatomatějských konsekračních křížů v rámci posvěcení kostela sv. Matěje světicím biskupem pomazáno olejem a svěcenou vodou. Každoroční výročí posvěcení nazýváme posvícením – letos to bude u sv. Matěje již 250.

Ondřej Kašpar Kayser z Kaysernu, který byl pomocným světicím biskupem pražského arcibiskupa Antonína Petra, hraběte Příchovského.

Každé následující posvícení přidá jeden rok navíc, proto tuto slavnost lze přirovnat k narozeninám, na rozdíl od pouťi, kterou, protože jde o připomenutí svěťce, kterému je kostel zasvěcen, můžeme přirovnat k lidským jmeninám. Pokud si rádi hledáme důvody k oslavám, dává nám kostel sv. Matěje hned několik možností. Tou první je původní svátek sv. Matěje, který připadá na 24. února. Proto nejznámější pražská i česká pouť včetně její světské části byla na rozhraní zimy a jara. V rámci liturgických reforem byl svátek sv. Matěje v 2. polovině 20. století

přeložen na 14. květen, kdy je slaven nyní. Protože v současnosti probíhá snaha o obnovení tradičních historických poutí, byla nazvána únorová pouť poutí Staromatějskou (v souvislosti s aktivitami souboru Hora fugiti) a květnová jednoduše Svatomatějskou. Další oslavou by mohlo být posvícení, které bude letos v pořadí již 250. – čili kulaté. Doufejme, že nějaká, alespoň exteriérová varianta oslav bude v rámci pandemie možná. Možná bude obnovena oslava posvícení jen v domovech farníků. Proč se zářijové posvícení neujalo v Dejvicích, nevíme, možná proto, že do termínu posvícení později vstoupily oslavy svatováclavské poutě při kostele sv. Václava, který je filiálním kostelem farního kostela sv. Matěje.

Další výročí, které budeme slavit, je výročí obnovení farnosti (1. července 1771). Kostel sv. Matěje byl již ode dne svého

posvěcení také kostelem farním. S farností, která zahrnuje území spravované farářem, souvisí i fara, příbytek pro faráře, případně i pro kaplana. Fara byla i úřadem. Od josefínských reforem, které přišly do deseti let od znovuobnovení farnosti, se každý farní úřad podílel i na státní správě vedením matrik (až do roku 1949). Zápis do matriky souvisí zejména se křty, které byly dříve vykonávány řádně – ve farních kostelech, proto v nich byly, na rozdíl od filiálních, křtitelnice.

Současná fara byla postavena později, až v roce 1892. Budova té původní ještě stojí, nyní je v ní hospoda „Na staré faře“. Nová fara, postavená ve stylu jednoduché neorenesance, je velká a reprezentativní, budova staré fary má téměř pevnostní charakter. Tomu se nemůžeme divit. Horní Šárka byla sice obydlená obec, ale podle mnohých doložených vyloupení kostela lze usuzovat, že zde nebylo příliš bezpečno. To dokládají i bytelné železné dveře a okenice kaple Nejsvětější Trojice na Hadovce, ležící na území farnosti. V roce 1771 byl Hrad vzdálený stejně jako dnes, kdy tam lze svižnou chůzí dojít za půl hodiny, ale dříve? Od roku 1771, kdy byla obnovena farnost u sv. Matěje, sem už kněz od sv. Víta dojíždět nemusel.

Možná, že v rámci oslav proběhne i archivní výzkum dějin farnosti, který nám napoví něco víc o dějinách území, kde žijeme. K výročí bude vytvořeno i logo slavnosti, které připravuje grafička Kateřina Kučerová (z Humpolce, stejně jako první zdejší farář). Hlavní slavnost proběhne 26. 9. 2021. 5. prosince 2021 se uskuteční ve Skleněném paláci v Dejvicích ve spolupráci s městskou částí Praha 6 vernisáž výstavy o zdejší farnosti, na kterou jste srdečně zváni.

Marie Kuldová

Co bylo

O Vánocích 2020–2021 byla poprvé zapojena do akce „Betlémy“, pořádané Arcibiskupstvím pražským i kaple sv. Michaela Archanděla. Od Štědrého dne do Hromnic (2. 2. – tradičně konec vánoční doby) zde byl vystaven papírový betlém zapůjčený Jarmilou Novákovou. Zvolila kreslený Jihočeský betlém od Heleny Horákové, která byla i autorkou předloh proslulých perníkových svatomatějských jesliček. Tato výtvarnice, která se v roce 1972 svým darem několika figurek panu faráři podílela na vzniku tradice, která přinesla mimořádnou vánoční pozornost kostelu sv. Matěje, byla i dobrou znalkyní českých a moravských lidových krojů. Těšíme se tedy i na příští rok, kdy bude vystaven betlém z dalšího českého nebo moravského kraje. Kapli sv. Michaela navštívilo hodně zvědavých lidí, kteří si ji našli v brožuře k této akci vydávané. Prvními návštěvníky byly hned dopoledne na Štědrý den sourozenci Anče a Kuba z Kunratic, které sem vzali rodiče, protože jim již chyběla z minulého roku poslední figurka betléma – slečna s polštářem – která byla o těchto Vánocích přidělena kapli sv. Michaela. Díky osvětlení interiéru kaple a mříži ve dveřích, bylo možné betlém prohlížet do půlnoci, takže sem lidé přicházeli již i v požadovaných odstupech, daných časem. Figurku bylo možné vyzvednout v plechové krabici, která tam zůstala po celou dobu a zápis do návštěvního notýsku zdárně přibývaly.

Marie Kuldová

Sekat či nesekat?

Vnaší krajině výrazně ubývá hmyzu, zvláště dobře je to vidět na motýlech, kteří jsou čím dál vzácnější. Chybí jim pestrá škála rostlin, na kterých by se mohly žít jejich housenky, klidná přírodní zátíší, kde by se mohly vyvíjet jejich kukly, i bohatství květů pro potravu dospělců. Zemědělská krajina nenabízí hmyzu, ptákům a dalším živočichům

oázy v podobě remízků a mezí, lví podíl na mizební motýlů prý má i balíkování sena, které housenky a kukly nemohou ve zdraví přežít.

Tím důležitější je, abychom se živočichům snažili pomoci na našich zahradách. Pokud chceme, aby v nich poletovali motýli, musíme ponechat jejich housenkám nějaké jídlo a jejich kuklám dopřát klid.

Snažte se na své zahradě udržovat kraťouchý trávník bez takzvaných „plevelů“? Přírodě tím nepomáháte, z hlediska živočichů takový jednotvárný trávník připomíná poušť. A také si přiděláváte spoustu práce s neustálým sekáním, zavlažováním, přihnojováním, vertikutací a dalšími zásahy.

V trávníku bychom měli vítat dvouděložné, tedy kvetoucí, rostliny, které nabízejí potravu pro různé drobné živočichy. Některé (jako jetel) navíc dovedou vázat vzdušný dusík a tím porost přirozeně hnojí.

Rozmyslíme si, na kterých místech potřebujeme nízký pobytový a pochozí trávník – bude to tam, kde chceme odpočívat, hrát různé hry, nebo kde trávník slouží jako cestička. Tam budeme sekat častěji. V místech, kde trávník nesešlapáváme, můžeme mít květnatou louku, kterou posekáme jen dvakrát za vegetační sezónu.

Květnatá louka dnes přišly do módy a existují firmy, u kterých můžete zakoupit jejich osivo (Planta Naturalis, Agrostis). Tato semínka ale nestačí jen poházet po existujícím trávníku, neujala by se. Trávník v tomto případě posekáme opravdu hodně nakrátko a místy narušíme (odstraníme drn a dosypeme zeminu), nová semínka totiž potřebují odkrytou půdu.

KDY A JAK IDEÁLNĚ SEKAT

Kdybychom trávník nesekali vůbec, jeho plocha by postupně zarůstala vysokými bylinami, pak náletovými dřevinami, až by se z ní nakonec stal les.

V první fázi by nám ale trávník zřídnul. Traviny, které sekáme, totiž odnožují a jejich porost houstne, zatímco když jim dovolíme vytvořit semínka, mnohé z nich „považují“ svůj reprodukční úkol

za splněný, a tak odumřou. Z jejich semen vyrostou další jednoleté rostliny s velmi rychlým životním cyklem, které se rozšíří na úkor žádoucích hostitelských rostlin pro různé druhy motýlů nebo nektarodárných rostlin pro opylovače.

Správný postup je sekat květnaté louky jen zčásti, postupně a ostrůvkovitě.

Když louku posekáme ke konci květena, tráva už vyrostla, ale ještě se nevysemenila. Prostor louky se tím uvolní pro byliny, které kvetou později. Posečeme například polovinu nebo dvě třetiny louky, počkáme, až posekaná plocha povyroste, a třeba po měsíci posekáme zbytek. Nebo sekání rozdělíme na víc menších částí. Podruhé pak sekáme v době takzvaných otav, v srpnu nebo září. Pokud je velmi suché léto, otavy vynecháme.

Abychom si ukázali, jak složité a křehké děje na loukách probíhají, popíšeme si životní cyklus modrásků. Podrobnosti se u různých druhů modrásků liší, ale obecně samička modráska naklade vajíčka na květy hostitelské rostliny během letních měsíců (červen až srpen). Housenky se asi tři týdny živí na rostlinách, pak spadnou na zem, kde je najdou určité druhy symbiotických mravenců a dál je odchovávají v svých mraveništích. Housenky se zakuklí až další rok v květnu nebo červnu, dospělý motýl se v létě z mraveniště vyhrabe a může začít další cyklus.

TRÁVNÍKY A SUCHO

Je důležité si uvědomit, že zežloutlý trávník není žádná tragédie a neznamená to hned smrt trávníku, ale že je to pro traviny přirozený stav, kterým ve své stepní domovině běžně procházely. V letním horku a suchu totiž přejdou do stavu tzv. letní dormance („usnou“). Chrání si tak své důležité části („srdčíčka“, kořeny), do nichž

koncentrují veškerou dostupnou vodu na úkor ostatních částí, a trávník tak dokáže přežít několik týdnů horka a sucha.

Aby trávníky do letní dormance upadly na co nejkratší dobu, případně vůbec, a především ji přežily, je potřeba zvýšit výšku sekání, klidně až na 8 cm. Alespoň občasná závlaha zežloutlého trávníku má smysl, protože zabrání jeho odumření.

Další jednoduchá pravidla pro sekání trávníku v suchém a horkém létě:

- **Nikdy nesečeme, když je teplota vyšší než 26 stupňů.**
- **Nesečeme za dlouhotrvajícího sucha, spíš, když je vyhlídka, že na posekaný trávník zaprší (nebo ho můžeme zavlažit).**
- **Ideální je trávník zkracovat jen o jednu třetinu výšky. Například trávu vysokou 21 cm posekáme na 14 cm a za 4-5 dní (kdy povyroste na 16 cm) sekání zopakujeme, tentokrát na výšku 12 cm.**
- **Trávu na posekané květnaté louce můžeme několik dní ponechat na místě, aby se z ní vydrotila zralá semínka.**
- **U pestrých porostů, kde se vyskytují zajímaví živočiškové, sečeme mozaikově a ponecháme část plochy nepokosenou - ideálně tam, kde je hodně květin.**

CO S POSEKANOU TRÁVOU

Byla by velká škoda ji odvézet do sběrného dvora – je to cenný zdroj organické hmoty. Opravdu krátké kousky trávy (ze speciální mulčovací sekačky) můžeme nechat na místě, aby trávník hnojily, kratší trávu bez semínek použijeme na mulčování (rozprostřeme ji na záhony, které ochrání proti vysychání a zaplevelení), delší trávu dáme do kompostu. Semínka by neměla přežít takzvané horké kompostování, které se nám povede, když je kompost „tak akorát“ provlhčený a má správný poměr uhlíkatých (suchých) a dusíkatých (šřavatých) složek.

Eva Hauserová

LIST VŠECH OBYVATEL HANSPAULKY A BABY
ČTENÍ O DNEŠKU I O DOBÁCH MINULÝCH

HANSPAULKA

VYDÁVÁ:

Tělocvičná jednota Sokol
a Základní škola Hanspaulka

Redakce: Mgr. Ludmila Čumplová

Redakční rada: Ing. Jiří Dlouhý, PhDr. Wanda Dobrovská,
Jiří Frynta, Mgr. Eva Hauserová, PhDr. Zdeněk Jonák,
Daniela Krolupperová, Mgr. Marie Kuldová, Libuše Novotná,
Ing. Ladislav Trojan

Ze věcný obsah článků odpovídají autoři

E-mail redakce: casopishanspaulka@gmail.com

Grafická úprava: Markéta Jodasová

Korektury: PhDr. Zdeněk Jonák

Tisk: Kopírování Havránek, Jungmannova 3, Praha 1

Tělocvičná jednota Sokol Praha-Hanspaulka,

Na Hanspaulce 2, 160 00 Praha 6

Tel.: 233 333 820

Číslo účtu TJ Sokol: 162860329/0800,
variabilní symbol 05010

E-mail: info@sokol-hanspaulka.cz

Internet: <http://www.sokol-hanspaulka.cz/>

Základní škola Hanspaulka,

Sušická 29/1000, 160 00, Praha 6

Tel.: 224 310 365

E-mail: zshanspaulka@zshanspaulka.cz

Internet: <http://www.zshanspaulka.cz>

Děkujeme spolupracovníkům, kteří bez nároku
na honorář píší články,
obstarávají grafickou úpravu, korektury a distribuci.

Uzávěrka tohoto čísla 20. 2. 2021

Uzávěrka příštího čísla 20. 5. 2021

Časopis je vydáván s finanční podporou
Městské části Praha 6.

Časopis Hanspaulka na internetu:

<http://www.sokol-hanspaulka.cz/html/casopis.php>

INFORMACE

■ KNIHOVNA ZŠ HANSPAULKA I PRO VEŘEJNOST

Přes devět tisíc knih pro děti i dospělé.

Vchod ze Sušické ulice.

Otevřeno: Pondělí 12 – 18

Úterý 9 – 15

Středa 12 – 15

Čtvrtek 10 – 18

Pátek 12 – 15

O prázdninách zavřeno

Nový katalog školní knihovny na dolní liště
webové stránky ZŠ Hanspaulka

<https://www.zshanspaulka.cz/index2.htm>

■ PODĚKOVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮM ŠKOLNÍ JÍDELNY

Děkujeme všem zaměstnancům školní jídelny
ZŠ Hanspaulka, kteří chutně a zdravě vaří
nejen pro žáky školy, ale i pro seniory.

V době, kdy čteme v tisku stížnosti rodičů,
že pro své děti, které se vzdělávají distančně,
musí navíc ještě vařit, v naší školní jídelně
si pro obědy mohou chodit nejen žáci školy,
ale i senioři z Hanspaulky.

Redakce

■ DŘÍVE A DNES

Hledáme fotografie na poslední stránku Hanspaulky
„DŘÍVE A DNES“ fotografie od počátků až do doby
nedávné, pokud bylo místo změněno.

Pokud máte doma staré či novější fotografie,
a můžete je naskenovat, pošlete je na adresu:
marketa.jodasova@volny.cz

nebo napište a dohodněte se na naskenování.

Děkujeme.

Redakce časopisu Hanspaulka

Šárecká ulice

Foto z roku 1945

Foto z roku 2021